

Deze tekst is auteursrechtelijk beschermd en wordt als gratis download aangeboden voor privé- en educatief gebruik. Hij mag zonder toestemming en in zijn geheel afgedrukt en vermenigvuldigd worden (bvb voor gebruik in de klas), op voorwaarde dat hij niet wordt aangepast, ingekort, samengevat of op eender welke andere manier wordt gewijzigd. Het doorverkopen van deze tekst of er op eender welke andere manier geld aan verdienen (bvb door hem aan te bieden in een commerciële verhalenbundel of via betalende online diensten) is niet toegestaan. Het is verboden om de naam van de auteur en/of deze copyrightgegevens te verwijderen. Voor elk ander gebruik dan hierboven bepaald, is voorafgaandelijk de schriftelijke toestemming van de auteur vereist.

Jonas werd voor het eerst gepubliceerd in *Het grote buitengewoon beangstigend bloedstollende Bibberboek* (Abimo Sint-Niklaas, 2008 - ISBN 97 890 5932 3957).

Jonas

[Johan Vandevelde]

1

Het kon iedere dag gebeuren, had de dokter gezegd. Maar toch was er dat kleine lichtpuntje geweest; dat sprankeltje hoop op een miraculeuze genezing. Je kon het af en toe in de kranten lezen. Sebastiaan had die artikeltjes netjes in een map verzameld, alsof hij zo op een of andere manier het mirakel probeerde aan te trekken, zoals je broodkruimels strooit voor de vogels.

Toen de directeur die middag de klas binnenkwam en hem vroeg om even mee te komen, was Sebastiaans hoop in een keer aan stukken gevallen.

Om kwart voor twee die middag had Jonas zijn lange strijd tegen leukemie verloren. Sebastiaans broertje was net geen tien geworden.

Toen hij even later in de klas zijn spullen ging ophalen, hing er een ijzige stilte en gezichten vol sympathie en medelijden keken hem aan. Zelfs de leraar Frans, die steeds de pik op hem had, gaf hem bij het naar buiten gaan een schouderklopje en zei zacht: 'Sterkte, Sebastiaan.'

Het is perfect normaal om bij de dood van je broertje in tranen uit te barsten, maar Sebastiaan had geen zin om te huilen. Er was alleen die rare leegte vanbinnen, alsof iemand hem in zijn slaap geopereerd had en iets had weggenomen.

Gisteravond nog was hij met mams bij Jonas op visite geweest in het ziekenhuis. Hij was toen nog maar een schaduw van de Jonas die hij ooit was geweest. Een uitgemergeld, bleek en broos wezentje, kaal van de chemotherapie en met ontelbare kabels en buisjes verbonden aan biepende, puffende en tikkende machines. Al na twee minuten was Sebastiaan op de gang gaan staan. Dat was Jonas niet geweest daarbinnen. Jonas was een levenslustige deugniet, een onverbetterlijke grappenmaker en vooral de beste vriend die hij ooit had gehad.

Achteraf had mams gezegd dat Jonas erg blij was geweest om hem nog eens terug te zien.

Sebastiaan zat naast de directeur in de auto en wiste een traan uit zijn oog. Zou hij dan toch gaan grienien? Of was het omdat de lentezon door de voorruit in zijn ogen scheen?

Mams stond hem op te wachten in de hal van het ziekenhuis. Haar ogen waren rood en gezwollen, maar ze hilde niet meer. Ze nam Sebastiaan in haar armen en kneep hard, alsof ze hem nooit meer los zou laten.

'Hij heeft geen pijn gehad', zei ze stil. 'Hij is gewoon ingeslapen.'

En zo leek het ook toen Sebastiaan achter zijn moeder de ziekenhuiskamer binnenkwam. De toestellen en de slangetjes waren verdwenen en het was net alsof Jonas lag te slapen. Hij keek ernstig, zoals hij wel eens deed wanneer hij met een moeilijke rekensom worstelde, maar rond zijn lippen speelde heel vaag, bijna onmerkbaar een klein, gelukkig glimlachje. Mams was op de stoel naast het bed gaan zitten en streelde

zacht over zijn kale hoofd. Sebastiaan wist niet goed wat hij moest doen, hoe hij moest reageren, dus bleef hij maar staan en keek toe.

‘Weet papa het?’

Mams antwoordde niet, maar toen hij aandrong zei ze: ‘Wat denk je?’

Toen Sebastiaan zes was en Jonas amper vier, had ze ontdekt dat papa liever tijd doorbracht met een vrouwelijke collega van op zijn werk, dan met haar. Sebastiaan herinnerde zich nog goed de slaande ruzies en daarna de scheiding; iets wat hij en Jonas toen nog niet goed begrepen. Een jaar later was papa met zijn vriendin getrouwd en waren ze naar Zweden verhuisd, zonder een adres achter te laten. Hij wist niet eens dat Jonas ziek was geworden en mams vond het beter zo.

Thuis ging Sebastiaan meteen naar zijn kamer, waar hij zich languit op zijn bed liet ploffen. Hij draaide zich op zijn zij en keek naar het bed met de *Spiderman*-lakens aan de overkant. Op Jonas’ nachtkastje stond een ingelijste foto, die vorige zomer aan zee was gemaakt; een maand voordat hij opnieuw ziek werd. Zijn autootjes, het Lego-ruimteschip dat hij zelf had gebouwd en waar hij zo trots op was dat hij het voor altijd wou bewaren; zijn strips van Jommeke en Kiekeboe; zijn schoolagenda, die maar tot oktober was ingevuld; de foto van het voetbalteam die boven zijn bed hing. Allemaal dingen die een plaatsje hadden gehad in Jonas’ hart en die nu ook een plaatsje hadden gekregen in dat van Sebastiaan. Jonas had hem bij het binnengaan in het ziekenhuis gevraagd om voor zijn spulletjes te zorgen zolang hij weg was. Diep binnenin had hij geweten dat hij niet lang meer zou leven.

Sebastiaan stond op en nam de ingelijste foto van Jonas’ nachttafeltje. Ze stonden er allebei op, hun armen over elkaars schouders. Jonas grijnsde een beetje, want hij had op het punt gestaan om Sebastiaans zwembroek naar beneden te trekken. Sebastiaan glimlachte bij de herinnering en de knoop in zijn buik leek plots naar boven verhuisd te zijn, naar zijn keel. Zijn ogen liepen vol en hij begon te huilen. Hij hilde zoals hij lang niet meer gehuild had, terwijl hij de foto tegen zich aan geklemd hield.

Toen hij de volgende ochtend wakker werd, hing zijn zwarte pak, dat hij bij de begrafenis van tante Nora had gedragen, over de stoel. De foto was uit zijn armen verdwenen en stond nu op zijn nachttafeltje naast zijn wekkerradio. Hij had de indruk dat Jonas een stuk minder vrolijk keek, maar dat lag waarschijnlijk aan de lichtinval.

Beneden zat mams aan de keukentafel en staarde afwezig voor zich uit, terwijl ze van een kopje zwarte koffie nipte. Sebastiaan ging zwijgend tegenover haar zitten en schonk een glas melk in.

‘De zon schijnt’, zei mams na een lange stilte, alsof het haar verwonderde. Misschien had ze niet verwacht dat de wereld gewoon door zou gaan na de dood van haar kind.

Sebastiaan knikte en keek door het keukenraam naar het lenteweer buiten.

Ze nam nog een slokje van haar koffie. Eigenlijk dronk ze hem steeds met melk en suiker, maar nu was alles anders.

‘Ik heb je pak klaargelegd. Kijk eens of het nog past.’

Mams had een afspraak met de begrafenisondernemer en toen Sebastiaan haar auto over het grind van de oprit achteruit hoorde ruisen, voelde hij zich ineens ontzettend alleen. Hij was wel vaker alleen thuis gebleven, maar nu voelde het vreemd, angstaanjagend zelfs, alsof zijn gevoelens en gedachten in een hinderlaag lagen en hem ieder moment konden bespringen. Alles leek hem ineens zo stom en onbenullig. Zelfs dat nieuwe computerspel waarvoor hij keihard gespaard had, leek hem zo verleidelijk als een bord koeienvlaai.

Het was een mooie lentedag en Sebastiaan liep de tuin in, in de hoop dat de zon op zijn gezicht hem zou helpen om zijn zinnen te verzetten. Hij had niet eens de tijd genomen om zijn schoenen aan te trekken en hij voelde het frisse gras kriebelen tussen zijn tenen. Maar nauwelijks had hij een paar stappen gezet, of een golf van herinneringen welde in hem op, als een vloedgolf veroorzaakt door een aardbeving. Zijn gemoed was als een weerloze kustplaats die overspoeld werd. Het gras, de zon op zijn huid, de geur van de lavendelstruik... Een tuin vol herinneringen. Voor zijn geestesoog zag hij Jonas opnieuw naast de kerselaar staan, met zijn voetbal onder de arm. Twee zomers geleden hadden ze een uitputtende match gespeeld, die vier uur geduurd had en die Jonas uiteindelijk gewonnen had. Sebastiaan had hem nooit gezegd dat hij hem had laten winnen. Ook het schuurtje onder de schaduw van de grote spar was een schateiland van

herinneringen. Jonas' driewieler, het opblaasbare badje waar ze de halve tuin mee onder water hadden gezet, de waterpistolen waar ze hele veldslagen mee hadden uitgevochten...

Sebastiaan ging op de kale plek in het gras onder de schommel zitten, met zijn knieën tegen zijn borst. Een hommel zoemde in de struik naast hem. Hoe kon hij ooit nog in de tuin komen zonder aan Jonas te denken? Werd hij gestraft omdat hij zoveel van zijn broertje hield?

Tranen deden de tuin vertroebelen in een waas. Sebastiaan drukte zijn ogen tegen zijn blote knieën om ze droog te vegen.

'Shit, Jonas!' vloekte hij binnensmonds. De pijn van zijn verdriet kneep in zijn hart. Hij beet zacht in zijn linker knie en zijn tanden lieten er een ovale kring achter.

2

Mams had een diepvrieslasagne in de oven gezet. Al wat Sebastiaan moest doen, was op de knop drukken. Terwijl het klokje van de oven aftelde, liet hij zich in de woonkamer op de bank zakken en zapte ongeïnteresseerd langs de zenders. Het ene onbenullige programma na het andere schoot hij meedogenloos weg en hij belandde op een testbeeld. De hoge duizend-hertztoon vulde de kamer en de schijf met de gekleurde vlakken en lijnen staaarde hem grijnzend aan. Sebastiaan blies gefrustreerd uit en drukte op de rode knop van de afstandsbediening. Er gebeurde niets... Hadden die rotbatterijen alweer de geest gegeven?

Hij stond op om de tv uit te zetten, maar hoorde plots iets vreemds in de pieptoon van het testbeeld. Een vreemd gesis, dat ijzingwekkend menselijk klonk; een stem die uit een diepe put of een ravijn leek te komen. Het waren woorden, maar Sebastiaan kon ze niet verstaan. Waarschijnlijk interferentie van een andere zender. Hij liep naar de tv en drukte de knop in. Het testbeeld werd eerst een platte lichtstreep, voordat het in een elektronisch zwart gat verdween.

Sebastiaan was bijna bij de keukendeur toen hij de pieptoon van het testbeeld weer hoorde aanzwellen achter zijn rug, als een geest uit de diepte. Hij draaide zich om en zag hoe het scherm met een elektrisch geknetter weer aan flitste. Daar was het testbeeld weer. De hoge toon sneed door zijn trommelvlies. Sebastiaan liep terug naar de tv en drukte op de knop, maar deze keer bleef het beeld koppig aan. Nu hoorde hij ze duidelijker; die vreemde, sissende woorden, drijvend op de geluidsfrequenties als een slecht afgestelde zender. De stekker eruit trekken, flitste het door zijn hoofd, maar hij aarzelde. Hij kende die stem! Was het misschien een bekende presentatrice, die door een storing op dit kanaal te horen was?

Toen plofte er iets in het toestel en rook dwarrelde op uit de ventilatiesleuven aan de achterkant. Sebastiaan dook op zijn knieën en trok de stekker eruit. Het beeld verdween en in de plotse stilte was het geknetter van statische elektriciteit en smeulende elektronica oorverdovend. De chemische dampen van smeltend plastic vulden de woonkamer.

Sebastiaan zat verdwaasd op het tapijt, starend naar zijn spiegelbeeld in het donkere scherm, met de stekker nog steeds in zijn hand. Hij gaf een gil toen de magnetron biepte.

Hij at de helft van de lasagne op. De andere helft had hij steeds met Jonas gedeeld als mams niet thuis was. Misschien zou ze wel trek hebben als ze thuiskwam.

Bord en bestek gingen de vaatwasser in en Sebastiaan herinnerde zich dat Jonas altijd op de knop wilde duwen om de machine te starten. Hij sloot de deur, stelde het programma in, maar toen hij met zijn vinger naar de knop reikte, zag hij dat hij al ingedrukt was. De lichtjes van de vaatwasser flitsten aan en de machine begon te draaien. Sebastiaan bleef verstomd staan, zijn vinger nog steeds voor zich uit, alsof hij naar iets aan het wijzen was.

Een knop kan zichzelf toch niet indrukken? Hij probeerde een logische verklaring te zoeken en vond die in het feit dat hij behoorlijk door elkaar geklutst was. Het gebeurt wel meer dat mensen zich dingen gaan verbeelden wanneer ze iets vreselijks hebben meegemaakt. Dat had hij een paar maanden geleden nog gelezen in een tijdschrift.

Hij had de knop van de vaatwasmachine gewoon ingedrukt, terwijl hij met zijn gedachten ergens anders was en door het intense verlangen om Jonas terug te hebben, was zijn fantasie op hol geslagen. Nee, gek was hij niet. Nóg niet tenminste.

Toen hij op zijn kamer kwam, zag Sebastiaan dat hij drie nieuwe e-mail berichten had. Het eerste was van zijn vriend Tom, die hem zijn innige deelneming aanbood. Het volgende berichtje vertelde hem dat hij gratis mocht spelen op een online casino. Dat ging meteen de prullenbak in. Het laatste had geen afzender, geen datum en geen onderwerp. Sebastiaan dacht eerst dat het ook reclame was, maar klikte het toch aan. Het berichtje was kort, maar de inhoud kwam aan als een vuistslag:

Kun je dit lezen Sebastiaan?
Ik mis je

Jonas

Sebastiaan barstte in snikken uit. Wat een ziekelijke grap! Welk harteloos mens verzint zo iets? Iemand die zijn e-mailadres heeft natuurlijk en dat was zowat de halve school. Sebastiaan drukte het mailtje af, vastbesloten om ermee naar de directeur te stappen. Er waren op school nu eenmaal niet veel kinderen, die genoeg van computers afwisten om zowel de afzender als de datum van het mailtje te halen, alsof het nooit verzonden is geweest. Maar hoe slim en uitgekookt de dader ook mocht zijn, het was een smerige rotzak.

Sebastiaan leunde achterover in zijn stoel en zijn blik viel op de foto op zijn nachtkastje. Jonas lachte niet langer, maar keek hem bedroefd, bijna smekend aan. Droomde hij? Sebastiaan kneep zijn ogen dicht en toen hij ze weer opende, lachte Jonas weer breed zoals hij altijd had gedaan.

'Ik word toch gek!' zei hij tegen zichzelf en wreef het kippenveld op zijn armen weg.

Het e-mailtje stond nog steeds op het scherm, maar er was een nieuw berichtje binnengekomen, eveneens zonder afzender of onderwerp, enkel met de tekst:

Geloof in me Daffy.

Sebastiaans ogen vulden zich opnieuw met tranen, maar deze keer was het niet uit woede en verdriet. Jonas was wild van Tex Avery-tekenfilms en zijn grote idool was Daffy Duck. Het was een koosnaampje dat hij verzonnen had toen Sebastiaan acht jaar oud was en een van zijn voortanden had gewisseld. Door het gat in zijn gebit lispelde hij, net zoals de eend. Hij had Jonas doen zweren om de naam tussen vier muren te houden en dat was gelukt. Niemand buiten mams wist ervan. Toen Sebastiaan ouder werd en zijn volwassen gebit kreeg, had Jonas ook het koosnaampje laten varen. Sebastiaan wiste zijn ogen droog en zei stil: 'Ik geloof in jou, Jonas.'

Het was stil in de kamer en ineens had hij het gevoel dat er iemand achter hem stond, maar toen hij zich omdraaide, was de kamer leeg.

Mams hing haar jas aan de kapstok en keek verstoord op toen haar zoon opgewonden de trap af kwam gestormd.

'Hoe... euh is het geweest', vroeg Sebastiaan wat aarzelend.

Ze liep de keuken in en schonk een glas water voor zichzelf in.

'De begrafenis is zaterdag.'

Ze zette haar lege glas op het aanrecht en keek door het raam naar buiten.

'Wat stinkt hier zo?'

'De tv is stuk gegaan.'

Ze zuchtte. 'Ook dat nog.'

Er ging een rilling door haar heen, haar hoofd zakte naar haar borst en ze begon te schokken. Ze hilde stil, met korte snikjes. Sebastiaan ging naast haar staan.

'Niet huilen, mam. Hij is niet dood.'

Ze keek hem met een betrand gezicht aan en kneep er een verwrongen glimlachje uit.

'Jonas zal nooit doodgaan', zei ze. 'Hij is voor altijd hier.' Ze drukte haar vuist tegen haar borst.

'Dat bedoel ik niet', zei Sebastiaan en hij glunderde. 'Jonas heeft me een e-mail gestuurd!' Uit zijn achterzak haalde hij het in vieren gevouwen mailtje dat hij afgedrukt had en gaf het aan zijn moeder. Mams keek niet eens naar het blad, maar haar gezicht kreeg plots een woeste uitdrukking. Haar hand was bliksemsnel en raakte Sebastiaan hard in het gezicht. De jongen verloor er haast zijn evenwicht bij. Het gevoel van brandende naalden in zijn wang deden de tranen opnieuw in zijn ogen springen. Mams was zelf geschrokken van haar reactie. Ze had haar kinderen nog nooit geslagen, maar de emoties waren haar op dat moment gewoon teveel geworden. Ze wilde zich verontschuldigen, maar Sebastiaans voeten denderden al de trap op.

Boven sloeg de deur van zijn kamer met zo'n knal dicht, dat de borden in de keukenkast ervan rinkelden.

De rest van de dag kwam Sebastiaan niet meer naar beneden, ook niet toen mams hem riep. Toen ze een paar uur later zelf naar boven ging, lag hij al onder de wol. 'Het spijt me, lieverd', fluisterde ze zacht in zijn oor en ze gaf haar zoon een nachtkus.

De foto van hem en Jonas stond nog steeds op zijn nachtkastje. Ze had nooit gemerkt dat Jonas er zo kwaad op keek; net alsof hij haar verweet dat ze haar zoon niet geloofde.

3

Sebastiaan hoorde een vreemd gesuis in zijn dromen doordringen en toen hij langzaam weer tot de werkelijkheid kwam, merkte hij dat zijn radiowekker was aangesprongen. Hij was afgestemd tussen twee zenders in, zodat er niets te horen was; alleen het sissende ruisen van alle geluidsfrequenties door elkaar. Het klokje toonde 1:42 in groene lichtcijfers. Sebastiaan zuchtte en wilde zijn radio uitzetten... maar die stond uit. De knop stond op off, en toch stond hij aan!

Sebastiaan ging op de rand van zijn bed zitten. Zijn blote voeten raakten het wollige tapijt. Nee, hij droomde niet. Hij duwde op alle knopjes en schakelaartjes, maar de radio bleef aan. Hij dacht aan wat er gisteren met de tv was gebeurd en reikte naar de stekker onder zijn bed, maar zijn hand bleef hangen in de duisternis. Het was niet alleen ruis dat uit de luidspreker kwam. Hij hoorde opnieuw een stem heel vaag tussen de krakende frequenties. Het was een kinderstem en een ijskoude golf kippenveld gleed over zijn armen en nek, zodat de haartjes op die plekken recht overeind gingen staan. De stem riep zijn naam!

'Sebastiaan...!'

Sissend en krakend werkte het kleine, hoge stemmetje zich op uit de elektronische chaos.

De jongen zat op zijn knieën voor zijn radiowekker. Tranen vloeiden over zijn wangen.

'Jonas?'

'Sebastiaan!' De stem werd duidelijker, bijna als een radiostation.

'Ben jij het echt?' Zijn adem stokte in zijn keel, ongeveer daar waar nu ook zijn hart klopte.

'Nee, het is Bugs Bunny!' Er klonk gegiechel uit de radio. Jonas had het grappen maken niet verleerd en Sebastiaan lachte door zijn tranen heen.

'Ik mis je, Daffy', klonk Jonas' stem plots ernstig.

'Ik mis jou ook', zei Sebastiaan tegen zijn wekker.

Jonas zei iets, maar zijn stem verdronk in statische ruis. Toen kwam hij weer naar de voorgrond: 'Ik ben bang, Daffy.'

Voor het eerst hoorde Sebastiaan angst in de stem van zijn broer.

'Je hoeft niet bang te zijn', zei hij. 'Er kan je niks meer gebeuren.'

'Zaterdag word ik begraven', zei Jonas' stem. 'Dan ga ik hier weg.'

'Dat hoeft toch niet?'

'Wie begraven is, moet naar de Andere Kant.'

'Naar de Hemel?'

Even bleef het stil en de ruis werd weer sterker. Het klonk als de regen aan het einde van een mooie zomerdag. Maar Jonas' stemmetje kreeg opnieuw de bovenhand.

'Niemand weet wat er aan de Andere Kant ligt.'

'Ik ben er zeker van dat het er heel leuk zal zijn', zei Sebastiaan.

'Maar ik kan dan niet meer terugkomen', zei Jonas. 'Dan zie ik jou en mama nooit meer terug.'

'Natuurlijk wel', zei Sebastiaan. 'Uiteindelijk komen we er toch allemaal terecht. En jij zult de eerste zijn naar wie ik op zoek zal gaan.'

Voor een lange poos klonk alleen nog maar ruis uit de radio, alsof Jonas erover nadacht. Toen: 'Zul je me echt niet vergeten, Daffy?'

Sebastiaan glimlachte. 'Tuurlijk zal ik je niet vergeten, dummie. Nooit!'

Het leven zonder Jonas was hard, maar zou er geen moment komen dat hij er zich overheen kon zetten? Dat hij Jonas naar zijn achterhoofd zou verdringen, samen met al die herinneringen?

'Zou je iets voor me willen doen?' vroeg Jonas' stem.

'Alles wat je maar wilt.'

'Wil je zaterdagavond op me wachten?'

'Wat bedoel je?'

'In het oude station. Daar moet ik zijn, om middernacht.'

'Tuurlijk', zei Sebastiaan zonder nadenken. 'Als jij dat wilt, dan ga ik zaterdag op je wachten.'

'Beloofd?'

'Erewoord.'

'Bedankt', klonk Jonas' stem en ineens werd hij opnieuw overspoeld door die elektronische regenbui.

'Jonas?'

Alleen maar geruis.

'Jonas!'

Sebastiaan pakte zijn radiowekker in zijn handen. Het geluid doofde uit; zijn wekker was uit.

'JONAS! JONAS!'

Het licht van zijn kamer ging aan en hij voelde hoe zijn moeder hem bij de schouders pakte.

'Stil maar jongen', zei ze zacht.

'Mama!' snikte Sebastiaan. 'Jonas was in mijn radio!'

'Stil maar. Het was maar een droom.'

Ze sloot haar huilende jongen in haar armen en zo viel Sebastiaan in slaap.

De volgende dag nam mams hem mee naar dokter Arens. Sebastiaan protesteerde niet omdat hij vond dat ze al genoeg zorgen had. De dokter zou wel moeten inzien dat er niets mis met hem was. Misschien zou ze hem dan wel geloven.

'Dat is heel normaal', besloot dokter Arens toen mams het hele verhaal had gedaan. 'We verwerken de dood van een naaste allemaal op onze eigen manier. U kunt het best na de begrafenis eens een afspraak maken met mevrouw Theunissen. Zij is psychologe en gespecialiseerd in het verwerken van traumatische gebeurtenissen. Sebastiaan kan er alleen maar goed bij varen.'

Hij gaf mams het adres en telefoonnummer van de psychologe en daarmee was de kous af. Sebastiaan had dokter Arens altijd al een lul gevonden, maar mams wilde nu eenmaal geen andere dokter.

Die nacht lag Sebastiaan vanuit zijn bed met een oog open naar zijn wekkerradio te loeren, maar Jonas keerde niet terug. En ook de volgende nacht niet. Had hij het dan toch allemaal gedroomd?

Zaterdag was er snel en tegen die tijd had hij beslist dat zijn verlangen om Jonas terug te zien hem inderdaad die vreemde droom had bezorgd. Het was de manier waarop zijn eigen hersenen het verlies probeerden te verwerken. Maar toen hij zijn e-mail controleerde, stuitte hij opnieuw op die twee vreemde berichtjes, waardoor hij weer ging twijfelen.

De plechtigheid in de kerk was sober en ingetogen en vooral ontzettend saai. Jonas zou het maar niks gevonden hebben. Toch staarde hij vanuit zijn ingelijste schoolfoto op de witte kist vastberaden en glimlachend naar de genodigden.

Sebastiaan zat vooraan naast zijn moeder en terwijl de pastoor iets heel triest aan het voorlezen was, gebeurde het...

Hij voelde een tintelende warmte door zich heen gaan, als een briesje in de zomer en hij hoorde opnieuw Jonas' stem; deze keer in zijn hoofd! Hij fluisterde iets en Sebastiaan kon elk woord verstaan.

'Twee mannen zitten in een sauna. Plots komt er een olifant binnen en gaat naast hen zitten. De olifant kijkt verbaasd naar beneden tussen hun benen, begint heel hard te lachen en vraagt: Moeten jullie daarmee eten?'

Sebastiaan voelde onweerstaanbare kriebels opwellen en op zijn gezicht verscheen een brede glimlach. Eerst probeerde hij nog zijn lach in te houden, maar het gegiechel van Jonas in zijn hoofd werkte zo aanstekelijk dat hij het ineens uitproestte. De priester stopte zijn lezing en keek bestraffend naar Sebastiaan, die nu zowat in een deuk lag. Zijn lachen galmde door de kerk: een hartelijke, blije lach. Ooms en tantes keken hem geschokt aan, maar Sebastiaan kon niet meer ophouden. Hij lachte zo hard dat de tranen over zijn wangen liepen. Nee, hij lachte allang niet meer om de grap; hij lachte vooral van blijdschap omdat Jonas was teruggekeerd. Zijn moeder pakte hem bij de arm en sleurde de lachende jongen de kerk uit. Buiten op de trappen in de frisse lentelucht, kwam hij pas tot bedaren. Mams was niet boos op hem, maar sloot hem in haar armen.

'Ik begrijp het', zei ze stil. 'Het is moeilijk voor iedereen.'

'Maar het was Jonas, mama! Hij heeft me een grap verteld!'

Sebastiaan begon opnieuw te grinniken.

‘Hou op!’ riep mama kwaad. ‘We willen allemaal Jonas terug, maar je weet dat dit onmogelijk is. Hij is dood, Sebastiaan. Hij komt nooit meer terug, hoor je? Nooit meer!’

Sebastiaan besloot te zwijgen en beet hard op zijn onderlip om zijn lachkriebels te stoppen.

Ze zou hem toch nooit geloven. Waarom probeerde Jonas geen contact op te nemen met haar? Sebastiaan wist hier tegelijkertijd het antwoord op. Hij kende geen enkel ander kind dat zo’n speciale band had met zijn jongere broer of zus. Sebastiaan was niet alleen een broer en een vriend geweest, maar voor Jonas was hij ook een klein beetje een vader geweest. Hij was dan nog maar twaalf, maar hij deed het in elk geval stukken beter dan hun eigen vader die zijn gezin zes jaar geleden in de steek gelaten had.

4

Sebastiaan leunde lusteloos tegen de vensterbank van het zaaltje achter het café. De genodigden zaten aan tafel in hun zwarte rouwkleren en deden zich kakelend tegoed aan de koffiekoeken. Blijkbaar waren ze al vergeten dat er een kind gestorven was.

Oom Leo, die hij nog maar twee keer in zijn leven had gezien, liep op hem toe, gaf hem een amicaal klopje op de schouder en propte een briefje van twintig in zijn hand.

‘Mijn innige deelneming, jongen.’

Sebastiaan knikte alleen maar. Hij had het zinnetje vandaag al zo vaak gehoord; een nietszeggend automatisme, dat alleen maar werd gebruikt uit beleefdheid. En wat moest dat geld betekenen? Dacht hij soms dat geld hem zijn broer kon doen vergeten? Oom Leo bleef staan en zocht naar iets om eraan toe te voegen.

‘Je zult er wel overheen raken’, zei hij uiteindelijk. ‘Het leven gaat door.’

Plotseling barstte er geschater uit rond de tafel. Een andere oom had net een smakelijke grap verteld en zelfs mams lachte mee. Sebastiaan kon het haar niet kwalijk nemen. Het was de eerste keer dat hij haar zag lachen deze week.

Stilletjes verdween hij de gang in en liep naar de wc.

Terwijl hij zijn handen waste, voelde hij plots dat hij niet meer alleen was. Vreemd, want hij kon de deur in de spiegel zien en die was de hele tijd dicht gebleven. Dat kon maar een ding betekenen...

‘Jonas?’

Sebastiaans hoge stem kaatste hol door de tegelruimte. Boven de spiegel zoemde de tl-lamp en uit het laatste hokje klonk het sissen van de wc die hij net had doorgespoeld. Het klonk als iemand die hem aanmaande om stil te zijn: ssssjjjj. En plots was de stem er weer; Jonas’ stem. Een kinderlijk gefluister dat als een briesje door zijn hoofd waaide.

‘Vergeet me niet, Daffy.’

Sebastiaan glimlachte. ‘Ik heb het je beloofd’, zei hij. ‘Vanavond om middernacht.’

Maar op het moment dat hij dit zei, voelde hij dat Jonas’ geest al weg was; gevlucht.

‘Wat heb je beloofd om middernacht?’

Het was dokter Arens. Hij was geruisloos het toilet binnen gekomen en had natuurlijk gezien dat Sebastiaan tegen een leeg wc hokje stond te praten.

‘Niks’, zei de jongen snel. ‘Iemand van school die me vroeg om vanavond een griezelfilm op te nemen.’ Hij had met zijn linkerhand snel zijn mobieltje uit zijn broekzak gevist en hield het demonstratief omhoog. Hij zag wel dat dokter Arens er niks van geloofde en maakte snel dat hij buiten was.

Even later zag hij hem met mams praten. De ogen van de dokter blikten af en toe naar hem en mams keek er erg bezorgd bij. Wat maakte hij haar wijs? ‘Je zoon is compleet kierewiet geworden; hij praat nu met wc-potten!’

In de auto op weg naar huis werd er geen woord gezegd en zelfs tijdens het eten bleef het stil. Natuurlijk worstelde mams met haar verlies, maar Sebastiaan merkte ook dat er bezorgdheid was bijgekomen; bezorgdheid om hem.

Toen het bedtijd was, hield Sebastiaan zijn kleren aan en zette zijn schoenen klaar naast zijn bed. Hij wilde zijn wekkerradio om 23.00 uur laten aflopen, maar bedacht toen dat het lawaai ook mams zou wekken en dus besloot hij om te proberen wakker te blijven. Hij las een boek, maar betrapte zich er na een poosje op dat hij zat te knikkebollen.

Iets voor elf uur werd hij met een schok wakker toen hij mams op de trap hoorde. Snel propte hij zijn boek onder de lakens en knipte het licht uit. Net op tijd! De deur ging open en het licht van de gang stroomde binnen en overspoelde even zijn gezicht. Hij kon de speurende blik van mams bijna voelen op zijn huid. Toen de deur weer dicht ging, zuchtte Sebastiaan opgelucht.

Hij wachtte even tot het weer stil was, stond toen op, pakte zijn schoenen en sloop naar de deur. Toen hij hem stilletjes verder open duwde, zag hij mams op een stoel zitten, verdiept in een boek over kinderpsychologie. Natuurlijk had die rotdokter haar gezegd dat ze vanavond de wacht moest

houden voor zijn kamer! Zo zou ze op tijd kunnen ingrijpen als dat gestoorde joch van haar domme dingen wilde doen.

Maar Sebastiaan had een noodplan. Hij bond zijn schoenen met de veters aan zijn broekriem en propte zijn sokken in zijn broekzakken. Toen trok hij zijn kamerjas aan en sloot hem heel nauw rond zijn hals, zodat het niet opviel dat hij zijn kleren aan had.

Toen hij de deur opende keek mams natuurlijk meteen op.

‘Er zijn wel leukere plekken om een boek te lezen hoor’, merkte Sebastiaan op.

‘Wat ga je doen?’ ontweek mams zijn opmerking.

‘Naar de wc. Als ik mag, tenminste?’

Mams knikte en Sebastiaan verdween in de badkamer. Stilletjes draaide hij de deur op slot en trok zijn kamerjas uit. Terwijl hij op de rand van het bad zat, trok hij snel zijn kousen en schoenen aan.

Toen hij het raam opende, stroomde de avondkoelte geruisloos naar binnen. Buiten aan de gevel, vlak onder het raam, had mams een stevig houten raamwerk gebouwd voor de klimrozen. Die rozenstruik was allang afgestorven, maar het raamwerk was gebleven. Waaghals Jonas had er al eens gebruik van gemaakt toen Sebastiaan hem een paar jaar geleden tijdens een ruzie in de badkamer opgesloten had. Maar Jonas was toen acht. Sebastiaan was twaalf en woog vierendertig kilo. Een beetje aarzelend keek hij door het raam naar beneden. Het was niet zo erg hoog; het zou lukken als hij zijn gewicht verstandig verdeelde.

Drie harde bonzen op de deur.

‘Ben je klaar?’

‘Bijna!’ riep Sebastiaan, terwijl hij op de vensterbank klom. ‘Ik moet een grote boodschap!’

Met kloppend hart tastte hij met zijn voet naar de eerste sport. Het raamwerk kraakte vervaarlijk toen hij er helemaal aan hing en het trillen van zijn lichaam plantte zich voort op het hout. Sebastiaan verdeelde zijn gewicht en klom sport na sport voorzichtig naar beneden. Met een sprong landde hij op het gras beneden. Boven klopte mams opnieuw op de deur en riep zijn naam. Maar toen reed Sebastiaan al op zijn fiets de nacht in.

Het oude station lag op de weg naar school en het gebouw had hem altijd al angst ingeboezemd met zijn afbrokkelende muren en zijn gebroken boogvensters, waarachter een diepe onheilspellende duisternis gaapte. Nu kon hij zichzelf niet meer geruststellen met de gedachte dat spoken niet bestonden en hij kreeg de kriebels toen hij bedacht dat hij er vannacht in het pikkedonker zou rondwaren.

Hij zette zijn fiets tegen een lantaarnpaal tegenover het vervallen stationsgebouw. Was Jonas er al? Sebastiaan keek om zich heen, maar al wat hij zag was de doodstille ruïne in het oranje schijnsel van de straatlampen. De donkere gebroken ramen staarden hem aan als lege oogkassen. Sebastiaan stak de straat over en wurmde zich door de verbogen spijlen van een hek. De sporen lagen er nog; verroest en overwoekerd met onkruid. De maan scheen grillig langs de graffiti op de muren.

Sebastiaan klom op het perron en via een afbladderende deur kwam hij in de indrukwekkende stationshal. Het plafond was wel tien meter hoog en werd ondersteund door zuilen van kunstig smeedwerk. De vloer was bezaaid met stof, vuilnis en dode bladeren, en het oranje licht, dat door de hoge ramen naar binnen scheen, deed de glasscherven schitteren. De loketten waren donker en leeg. Alleen loket nummer drie werd bemand door een dode duif en Sebastiaan hoorde haar nabestaanden onzichtbaar koeren in de nok van de stationshal.

De klok boven de loketten stond stil op drieëntwintig over zes.

Nu zag Sebastiaan dat er een kleine gestalte op een van de houten banken zat. Het was een jongetje, ongeveer zo groot als...

‘Jonas?’

Het was niet de Jonas die in het ziekenhuis gestorven was; niet dat kale, tengere wezentje dat langzaam als een kaarsje was uitgedoofd. Op de bank zat zijn broertje, zoals hij hem bijna tien jaar lang had gekend, maar Jonas zag er ook knapper, steviger en gezonder uit dan hij ooit geweest was. Hij was gehuld in een blauwgrijs licht en het leek wel alsof zijn lichaam (was het wel een lichaam?) het maanlicht opslokte en weer uitstraalde. Hij was een beetje doorzichtig, waardoor je achter zijn

hoofd vaag de rug van de bank kon zien. Zijn korte beentjes kwamen net niet tot bij de grond en zijn voeten bungelden heen en weer.

Jonas keek hem aan met die grote ogen van hem en lachte opgelucht. Sebastiaan glimlachte terug. Hij wilde niets liever dan zijn broertje in zijn armen sluiten... Maar hij was bang dat Jonas dan zou verdwijnen, zoals geesten wel eens deden in griezelfilms.

Heel voorzichtig waagde hij zich dichterbij.

‘Ik ben blij dat je gekomen bent’, zei Jonas.

Zijn stemmetje klonk vertrouwd, maar tegelijkertijd ook heel vreemd, alsof het uit een onmetelijke diepte naar boven kwam. Als een veredelde versie van de stem die Sebastiaan uit het televisiescherm en uit zijn wekkerradio had horen komen. De galm van de vervallen stationshal deed hem bijna buitenaards klinken (eigenlijk was hij dat nu ook wel een beetje).

‘Ik heb je toch mijn erewoord gegeven?’ antwoordde Sebastiaan.

Jonas reikte zijn hand uit, gehuld in een waas van zilverblauw licht. Sebastiaan stak ook zijn hand uit. Zijn vingertoppen raakten die van Jonas en hij voelde een heerlijke, tintelende warmte.

‘Het is bijna tijd’, zei Jonas en hij wees naar de stationsklok boven de loketten.

‘Doe geen moeite. Die klok staat al jaren...’ Sebastiaan verstomde, want het licht achter de gebarsten wijzerplaat was aan en de secondewijzer tikte geruisloos voort. Het was vijf voor twaalf.

Ze waren nu ook niet meer alleen. Bij de loketten stond een oude man en ook hij straalde datzelfde blauwe licht uit. En daar stond een oud vrouwtje in haar kamerjas. Er kwamen nu ook drie jongeren de stationshal binnen – twee jongens en een meisje van negentien of twintig jaar oud. Sebastiaan kende hun gezichten uit de krant. Ze waren vorig weekend, onderweg naar een dancing met hun auto tegen een boom gereden. Jonas was de jongste hier.

Het oude vrouwtje was bijna ongemerkt naast de bank komen staan.

‘Ik ben Patricia’, zei ze. Haar stem klonk vreemd en veraf, maar heel lief. ‘Ik heb vorige week een hartaanval gekregen. Jij bent nog zo jong?’

‘Ik had leukemie’, zei Jonas.

‘Ik heb mijn dochter verloren aan leukemie, lang geleden. Nu ga ik haar eindelijk terugzien. Dit station is niet het eindpunt, weet je.’

Het viel Sebastiaan op hoe gemakkelijk die geesten over hun dood praatten, alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Net alsof het iets was dat ze hadden meegemaakt; een fase in hun leven die was afgerond.

De stationsklok sprong met een klik op twaalf uur en bijna op hetzelfde moment klonk in de verte de schrille fluit van een stoomtrein; een gillende echo die verbazingwekkend onnaards klonk. Buitenaards.

Iedereen begaf zich naar het perron. Jonas liet zich van de bank glijden en legde zijn hand in die van Sebastiaan. Het voelde vreemd aan, maar ook heel warm en aangenaam; een beetje zoals wanneer je je hand op een koude winternacht onder de zachte donsdekens legt.

Opnieuw floot de trein en op het perron zag Sebastiaan een lichtje in de verte dichterbij komen.

Het was een oude stoomtrein, zoals je ze wel eens in museums of in oude films ziet, maar in plaats van zwart was hij spierwit. Ook de drie wagons die hij trok, waren wit en straalden hetzelfde blauwige licht uit als Jonas en de andere geesten. De trein maakte geen geluid. Het leek wel alsof hij over de sporen zweefde en hij kwam geruisloos tot stilstand voor het perron.

‘Wat is hij mooi!’ zei Jonas glunderend.

De mensen die zich op het perron verzameld hadden, stapten zwijgend in. Het was de enige mogelijkheid, want hier hadden ze toch niets meer te zoeken.

‘Je moet niet bang zijn’, zei Sebastiaan.

‘Ik ben niet bang voor de trein’, zei Jonas. ‘Ik ben bang dat ik jou zal missen.’

Sebastiaan keek zijn broertje aan en glimlachte. Een traan liep over zijn wang naar beneden.

‘Ik ook’, zei hij. ‘Maar je hebt gehoord wat Patricia zei. We zullen elkaar terugzien wanneer het mijn beurt is om de trein te nemen.’

‘Zo is het’, zei Patricia. ‘Maak je maar niet ongerust, grote broer. Ik zal zo lang wel voor hem zorgen.’

‘Dank u’, zei Sebastiaan.

Toen bukte hij zich en sloot zijn broertje nog een laatste keer in zijn armen.

'Tot ziens, Daffy', zei Jonas lachend.

Toen nam hij Patricia's hand en samen stapten ze in de verblindend witte wagon.

De trein floot twee maal kort achter elkaar en toen was hij in een flits verdwenen, als een droom.

Verbaasd keek Sebastiaan om zich heen. Het oude station was weer leeg en verlaten en de klok stond weer stil op drieëntwintig over zes.

Achter de boogvensters flitsten blauwe zwaailichten.

Toen Sebastiaan zijn moeder in de armen viel, was hij zielsgelukkig.

Hij wist nu dat zijn broertje op hem wachtte, ergens heel ver hier vandaan.
